

lysindstrømning med forhøjet risiko for problemer med sygdomme samt risiko for dårligere bærudvikling. Resultater omkring effektiviteten er stadig få.

Der findes forskellige anbefalinger for maskestørrelse fra 0,8x0,8 til 1,3x1,3. Der arbejdes både med fuldstændig og delvis (afskærmning) dækning med net og et valg for en lokalitet/produktion afhænger af lokaliteten og kulturen. Netdækning er særlig relevant i kulturer, hvor for eksempel andre forebyggende tiltag som renholdelse er vanskelig, eller hvor der overdækkes i forvejen som for eksempel i kirsebær og tunnelproduktion.

Udgangspunktet for brug af net er rettidig dækning før indflyvning af fluer og modning af bær. Dernæst skal nettet være helt tillukket ved jorden og indgang til produktionen til efter afslutning af høst. Omkring tætlukkende indgang arbejdes der i udlandet med "sluser". Overvågning i kulturen bør ske for at løbende vurdere effekten af netdækningen.

Hygiejne, høst og affaldshåndtering

God hygiejne har vist sig at være et af de vigtigste tiltag til at reducere angreb ved at forhindre opformering af bestanden. Det gælder om at holde produktionen fri for bæraffald, skadede, nedfaldne og overmodne bær, destruere og/eller bortskaffe det. Bæraffald kan opbevares i tætsluttende beholdere i minimum 48 timer, hvorefter larver og æg vil være gået til. Efterfølgende kan det virke tiltrækkende på fluerne men ikke bruges til æglægning. Derfor er det mest hensigtsmæssigt efterfølgende at skaffe sig af med affaldet.

Rettidig og, i kulturer med løbende høst, hyppigere høst kan reducere angrebsgraden. Æglægningen er højere i modne til overmodne fremfor lettere umodne bær. Høsten bør altid køres hurtigt på køl og optimalt opbevares $\leq 3^{\circ}\text{C}$. Udviklingen af æg og larver går i stå ved lav temperatur og det er blevet påvist, at de går til efter noget tid ved opbevaring under 3°C og endnu hurtigere ved 1°C .

Direkte bekæmpelse

Massefangst

Massefangst ved hjælp af fælder er en metode til at bekæmpe fluerne direkte. Lokkemidlets tiltrækningssevne samt fældetype er afgørende for effekten af massefangst. Fluerne går ikke nødvendigvis i fælden ved første besøg og en undersøgelse har vist, at der i gennemsnit skal fem besøg til, før fluen bliver fanget. Riga fælden er udviklet med

henblik på massefangst – den er nem at håndtere og har vist høj effektivitet i sammenligning med andre fældetyper.

Effekten af massefangst har ikke været tilfredsstillende i stenfrugt men god i kulturer som jordbær og hindbær, hvor fluerne kan fanges i læhegn, før de bevæger sig ind i kulturen. Resultater har vist, at massefangst kan forsinke og reducere fluernes forekomst i kulturen i op til tre uger. Massefangst har vist gode resultater i kombination med rettidig kemisk bekæmpelse og ikke mindst hygiejniske forholdsregler.

Massefangst bør optimalt ske før begyndende modning, da der på dette tidspunkt ikke er ”konkurrence” mellem fælderne og modne bær.

Metoden er en tretrins model:

- Først sættes fælder op fra efterår til forår i læhegn til overvågning af fluernes aktivitet og ved fangst forud for farveskift kan antallet øges for massefangst udenfor sæsonen.
- Ved begyndende fangst i foråret/sommer sættes der også fælder op med 1-2 meters afstand omkring produktionen i skygge og optimalt i læhegn samt fælder i marken til overvågning af fluens aktivitet.
- **Kun** ved fangster i marken sættes kan et antal fælder sættes op i marken.

Massefangst med Riga fælder. Fælderne bør optimalt placeres i skygge (Helle Mathiasen)

Med den hidtil sene forekomst og aktivitet af fluer i Danmark har massefangst umiddelbart ikke en berettigelse men bør overvejes, hvis aktiviteten sker på et tidligere tidspunkt og forud for modning af bær.

Kemisk bekæmpelse

Tidspunktet for kemisk bekæmpelse er ved forekomsten af fluer og fra begyndende modning, når bær er modtagelige. Målet er de voksne fluer for at undgå æglægning. Effekten af en kemisk behandling kan svinge, da fluerne opholder sig meget af tiden i læhegn og flyver ind og ud af produktionen. Fluernes aktivitet og æglægning er højst ved faldende temperaturer sen eftermiddag/aften, og dette interval er derfor den optimale timing af en behandling. Kemisk behandling kan være særlig udfordrende i nogle kulturer i forhold til høstintervaller og behandlingsfrister. I sådanne kulturer bør hygiejniske samt andre forebyggende foranstaltninger derfor intensiveres.

Der findes i øjeblikket ingen godkendte midler mod pletvingefrugtfluen i Danmark.

Forskning og strategi for håndtering

Indenfor forskningen er der fokus på forskellige tiltag for bedre at kunne håndtere pletvingefrugtfluen uden at kompromittere eksisterende IPM.

Blandt andet undersøges forekomsten af naturlige fjender og potentialet for udnyttelse af disse. I flere europæiske lande er der dokumenteret forekomst af lokale puppe parasitoider. Der er undersøgelser i gang omkring deres effektivitet og muligheder for udsætning. Der forskes også i repellerende midler samt Attract & kill. Læsket kalk har vist sig at have en repellerende effekt på æglægning. Behandlingen er stadig på forsøgsbasis, og der undersøges videre, hvorvidt behandlingen er skadelig for bær og nyttedyr samt tidspunkt og dosis for behandling. Attract & kill er en metode til at lokke fluerne til ved hjælp af et lokkemiddel og slå dem ud ved kontakt med et insekticid. Det kan enten ske ved spredning af et kombinationsmiddel på udvalgte steder (som nederst på hindbærplanten) eller ved at integrere begge midler i samme enhed, som hænges op i produktionen. Fordelen ved attract & kill er et nedsat og lokaliseret forbrug af insekticid, hvor det ikke er i kontakt med bærrerne.